intestina tendere, alijs uerò semper hunc bifurcantibus, ac perpetuò alterum ramorum, nunc tamen ampliorem, nunc angustiorem in uentriculum distribuentibus. Interea omnes quot quot sunt autoritatum congerie tantùm, nõ rerum ipsarum inspectione, sese tuẽtur. Equidem ut semel dicam, quid hîc mihi inter secandum contingere soleat, uerè affirmare possum, quod in uniuerso corpore neq; molestior, neq; difficilior mihiq; grauior sectio sit, quàm dum inferior omenti membrana, & caua iecoris regio, organaq; contermina nobis sunt aggrediẽda, maximè uerò in homine, aut animali quopiam præpingui. adeò sanè ut quemuis artificem, licet industrium, facile hîc hallucinari existimem. Atq; hoc ideo dico, quòd certi nihil, sed id duntaxat quod mihi uidetur asserere statuerim. Nullam igitur uel minimam bilis uesiculæ meatus portionem in uentriculum porrigi animaduerti, præterquam in uno pontificis triremium remige. Hic enim, ut alijs quibusdam organis, & præcipuè circa thoracis costas & musculos, ab aliorum hominum fabrica uariabat: ita & meatum hunc in duas dissectum propagines obtinuit, quarum minor gracilior úe uentriculi fundo, [s] quà primùm uena dextram inferioris ipsius sedis regionem ambiens, uentriculo committitur, inserebatur. Is quidem calidi sicq; temperamenti fuisse uidebatur: ut autem resciscerem num uomitu bilioso, quem huiusmodi hominibus frequentem Galenus esse testatur, uexari consueuisset, ab eius familiaribus diligentissimè quæsiui, ecquid eiusmodi in illo obseruassent. Asserebant itaq;, se nunquam illũ uomentem, aut in maximis etiam procellis nauseabundũ uidisse: uerùm ut erat robustissimus, ab omnibus eum prædicari affirmabant, quod longissimo spiritu subinde cornu inflaret, omnesq; commilitones graui uoce, & uno spiritu recensendis numeris longè superaret. Verùm non semper meatus huius de quo in præsenti agimus, portionem in uentriculum deduci, hinc mihi abunde persuadeo, quod inter dissecandum, hocà conterminis uasis membranisq; libera to, nullum foramen appareat, ex quo ad uentriculum propago eius meatus deducatur. quòd sese offerret, si modò uel minima quæpiam propago à præcipuo meatu diducta, per incuriam præscinderetur. Nam si uel acu meatum pertundas, ac bilis uesiculam digitis comprimas, bilis ex meatu defluit, quę citius ex propaginis eius (si quam Natura condidisse) orificio promanaret. Adstipulatur itidem ratio. nam si diligenter expenderis, eum meatum bilem intestinis offerentem non in quamcunq; siue uentriculi, siue intestinorum sedem decenter inseri potuisse, sed in quã & meatus ipse tutò implantandus, uentriculoq; & intestinis minus incõmodaturus biliosum istud recrementũ expurgare posset, nõ debuisse ad uentriculum ne meatulum quidem inseri, uel citra sectionem fatebere. Tutò enim ducuntur, quæ neque procul, neque alijs organis inconcomitata procedunt: quod huic meatui usu uenit, qui nulla succinctiori uia, aut in uentriculum, aut in aliam intestinorum partem inseri potuit, quàm ea qua nunc implantatur, & interim tutò portæ uenæ caudice & inferiori membrana omenti deorsum modicè prorepens suffulcitur. Quòd si uentriculo inserendus fuisset, non adeò commodè atque nunc omenti mẽbranis sustineretur, & obliquos anfractus faciens etiam longiùs abduceretur. Eodem modo, si biliosam hanc superfluitatem oblongo meatu ad sedem usque, ut in intestina primùm illic defluens, unà cum fæcibus excerneretur, Natura perduxisset, periculum erat ne tenuis meatus quauis occasione ocyus rumperetur. Quòd autem materia hæc nutritioni inepta, duodeno intestino aptissima, non itidem uentriculi fundo innoxiè immitti potuerit, primùm ex bilis natura, dein ex uentriculi & intestinorum muneribus, postremùm pituitæ, quæ in utrisque necessariò in illorum obeundis functionibus asseruatur, examine, & è curatione quam huic exuberanti pituitæ adhibemus, discere licebit. Nam bilis flauæ naturam tenuem fluxilémque, & dein incidentem detergentem'que ac expurgantem dum abundat nimium curationem adhiberi, medicorum præcipuis concessum est. Deinde cibum quousque concoctus sit retinendum, ocyssimè uerò cremorem confectum per gracilia intestina deducendum, nemo ambigit. Ventriculo itaque pituitæ istius incidendæ expurgandæ'que gratia bilem deferens meatus utilis fuisset: uerùm quia ui retentrice uentriculo utendum maximè fuit, summo malo Natura nonnihil boni nequaquam prætulit: Nam si uentriculo bilis influeret, tum ille (uti Galenus rectè affirmat) huius mordacitate perpetuò ad excernendum iritaretur: neque tantisper dum cibus probè confectus esset, retentrice sua facultate fungeretur: & bilem illam respuens, eius'que occasione nauseabundus, quod sibi offerretur, minus quàm decet, ambiret amplectereturq;. At quo minus in intestina bilis influeret, nihil omnino obstitit. Hæc namque pituitam, quæ in gracilibus illis ductibus ex intestinorum mune re coaceruatur plurima, incîdit, detergit, atq; expurgat. deinde intestina iritãs & mordẽs, ad fæces excernẽdas inuitat, & stimulat, & ipsa quoq; unà cũ excremẽtis nullã (quũ lege Naturę omnia in homine dispensantur) noxam, sed uti liquet summũ usum præstãs, è corpore tandem propel-

Ex bilis uesiculæ meatum in uẽtriculum non semper pertinere.

Vt bilem expurgare conduxerit.

Bilis in intestina fluxus utilitas.

[s] circa ca. K figu. 14. & 15.

propellitur. Meritò igitur intestinis, non autem uentriculo, meatus ille b
tatur, neque obiter cuiuis intestinorum sedi, sed ferè duodeni termino
testinorum sit, quodq; in eo bilis citius suum quem intestinis præstat us
ni autem terminus tantum à uentriculo remouetur, ut rariùs bilem in u
nis sursum conscendere contingat. Quanquam & id biliosis naturis fa
ieiunus uenter paulo diutius (ut ipse quoq; nonnunquam experior) to
qui bilis uesicula carerent, quos Aristoteles enarrat, et post hunc cum al
hos uita firmissimos esse affirmans, hactenus nondum comperi. Quan
arbitrer, ut ex iecore ad intestina meatus aliquis bilem deferat, ita ut e
piam prius non colligatur. Et haud mediocriter inter dissecandum mira
obrem bilis recto ductu ex iecore in intestina non pellatur: non ignaru
Anatomicorum commenti, qui bilem in suam uesiculam asseruari doce
ne uindicet: non expendentes quàm innumeros bilis foliculos & cerebr
bus, et plerisque alijs corporis partibus, ne ipsæ quoque putredinem co
adhibere oportuisset.

DE LIENE. CAPVT IX

LIEN potißimum quatuor tabellis decimæ figuræ exprimitur. ear cauum cum omenti portione illi connata exprimit, secunda cauum omento gibbum, quarta eiusdem substantiã utcunq; proponit. Quanquam etiã lie uatus, in secũda figura ad characterẽ d, & in sexta ad G, & in uigesima

[a] 6 fi. G. 20 fi. O, O, P.

LIENEM ad sinistram uentriculi sedem secundùm steriora [a] locatum, iam antea recensuimus. Non e turba arbitratur, sanis alioquin hominibus extra minis medium anteriora'q; non adamussim costis, ptus, prominet, neq; etiam tactu admodum depræ medici illũ an mollis, aut durus sit, in omnibus sese suasum habeãt. Innititur itaq; lien sinistræ parti [b] se fere inter sinistram uertebrarum corporum sedem, & spuriarum costaru mam adipiscitur sedi suæ proportione respondentem, ac iecoris modo impressam. Quà enim septum contingit, ut id leuiter inibi cauum est, ita bus cernitur. Quà uentriculus lieni quodammodo innititur, ut amplus ris globi hîc extuberat, sic quoq; lien humanus modicè ac in superficie d rit. Nam porcis canibus ac bubus, quum longior, sed arctior lien obtige bo longiori interuallo in ijs obtendatur, magis quoq; cauus magisq; qua do uentriculum complectitur. Homo quidem crassum & magnum & l quàm illius generis animalia lienem exigit, non tamen exactè, ut quispia forma monitus arbitraretur, quadratum. Longitudo namq; latitudinem rat, deinde superior pars inferiori paulo elatior uisitur, ut linguæ ad inci protensæ imagini proximè accedat, unde etiam lien linguosum uiscus ap enim ipsius pars ad corporis anteriora magis protẽsa, in obtusum defini autem in obtusiorem adhuc angulum adeò comprimitur, ut hęc pars ut exprimat angulum. Sinistrum latus leuiter gibbum est, dextrum uerò du leuibus impressionibus modicè simum. Porrò lienis non mediocris, & modum æqualis crassities, ab ipsius latitudine ac multo adhuc magis à l Lienis cauũ profundiori [f] linea secundùm eius longitudinem ducta abu dem ducitur, & inęqualiter extuberans, sinuataq;, lienis uasa (ut mox auc qua ipsius superficies nõ ita ut iecoris, aut renũ, lęuis est, sed obscuris qui minentibus tuberibus, ad eam ferè formã qua elephantiasi morbo insign inæqualiter extumescere cõsueuit. Neq; illi solùm inęquali cutis superfic rùm etiã colorem quoq; illius affatim exprimit. Parisijs enim in diui La plerisq; superioris Germaniæ agris, & alibi quoq; elephantiasi morbo aff lienis humani colorẽ superficiemq; exactè referentes, nõ secus quàm si qu xisset. In homine nãq; hoc uiscus atro quodam & perquàm obscuro co autem splendidius plerunq; ipso iecore rubet. Sues albicantem magis lie

[b] 7 muscul. tab. A. c Specta figuram 19.

d 19 fig. E. e 19 fig. D.

f 19 figura H, H